

KONVENTA PËR NJOHJEN DHE ZBATIMIN E VENDIMEVE GJYQËSORE TË HUAJA NË ÇËSHTJET CIVILE OSE TREGTARE

Palët Kontraktuese të kësaj Konvente, duke synuar promovimin e qasjes së efektshme në drejtësi për të gjithë dhe lehtësimin e tregtisë dhe investimeve shumëpalëshe, të bazuara në rregulla, si dhe të lëvizjes, nëpërmjet bashkëpunimit gjyqësor, duke besuar se ky bashkëpunim mund të rritet me krijimin e një grupi të unifikuar rregullash themelore për njohjen dhe zbatimin vendimeve gjyqësore të huaja në çështjet civile ose tregtare, me qëllim lehtësimin e njohjes dhe zbatimit të efektshëm të këtyre vendimeve gjyqësore, duke qenë të bindura se ky bashkëpunim i shtuar gjyqësor kërkon, në veçanti, një regjim juridik ndërkombëtar që ofron parashikueshmëri dhe siguri më të madhe në lidhje me qarkullimin global të vendimeve gjyqësore të huaja, dhe që është bashkëplotësues me *Konventën e datës 30 qershor 2005 për Marrëveshjet për Zgjedhjen e Gjykatës*, kanë vendosur të nënshkruajnë Konventën për këtë qëllim dhe kanë rënë dakord për dispozitat e mëposhtme:

KAPITULLI I – FUSHA E VEPRIMIT DHE PËRKUFIZIMET

Neni 1

Fusha e veprimit

1. Kjo Konventë zbatohet për njohjen dhe zbatimin e vendimeve gjyqësore në çështjet civile ose tregtare. Fusha e veprimit të saj nuk shtrihet në mënyrë të veçantë tek çështjet e të ardhurave, çështjet doganore ose çështjet administrative.
2. Kjo Konventë zbatohet për njohjen dhe zbatimin në një shtet palë të kësaj Konvente të vendimit gjyqësor të dhënë nga gjykata e një tjetër shteti palë.

Neni 2

Përgjashtimet nga fusha e veprimit

1. Kjo Konventë nuk zbatohet për çështjet e mëposhtme:
  - (a) statusi dhe zotësia juridike e personave fizikë;
  - (b) detyrimet e mbajtjes;
  - (c) çështjet e tjera të së drejtës familjare, përfshirë regjimet pasurore martesore dhe të drejtat ose detyrimet e tjera, që lindin nga martesë apo marrëdhëniet e ngjashme;
  - (d) testamentet dhe trashëgimia;
  - (e) paaftësia paguese, përbërja, vendimet e institucioneve financiare në rast procesi falimenti të menjëhershëm dhe çështjet e ngjashme;
  - (f) transporti i udhëtarëve dhe i mallrave;
  - (g) ndotja detare ndërkufitare, ndotja detare në zonat përtej juridiksionit kombëtar, ndotja detare nga anijet, kufizimi i përgjegjësisë për pretendimet detare dhe mesatarja e përgjithshme;
  - (h) përgjegjësia për dëmet bërthamore;
  - (i) vlefshmëria, pavlefshmëria, shpërbërja e personave juridikë ose e shoqatave të personave fizikë ose juridikë, si dhe vlefshmëria e vendimeve të organeve të tyre;
  - (j) vlefshmëria e regjistrimeve në regjistrat publikë;
  - (k) shpifja;
  - (l) privatësia;

- (m) pronësia intelektuale;
  - (n) veprimtaritë e forcave të armatosura, përfshirë veprimtaritë e personelit të tyre gjatë ushtrimit të detyrave të tyre zyrtare;
  - (o) veprimtaritë ligjzbatuese, përfshirë veprimtaritë e personelit ligjzbatues gjatë ushtrimit të detyrave të tyre zyrtare;
  - (p) çështjet anti-trust (çështjet e konkurrencës), përveç rasteve kur vendimi gjyqësor bazohet në veprime që përbëjnë marrëveshje kundër-konkurrese ose praktikë të bashkërenduar mes konkurrentëve aktualë ose potencialë për të përcaktuar çmimet, për të bërë oferta të manipuluar, për të vendosur kufizime të produkteve ose kuota, ose për të ndarë tregjet duke caktuar konsumatorët, furnitorët, territoret ose linjat e tregtisë, dhe kur edhe këto veprime edhe efekti i tyre kanë ndodhur në shtetin e origjinës;
  - (q) ristrukturimi i borxhit shtetëror nëpërmjet masave të njëanshme të shtetit.
2. Vendimi gjyqësor nuk përjashtohet nga fusha e veprimit të kësaj Konvente, kur një çështje për të cilën kjo Konventë nuk zbatohet, është ngritur thjesht si pyetje paraprake gjatë procedurës që çoi në vendimin gjyqësor, dhe jo si objekt i procedurës. Në veçanti, vetë fakti që një çështje e tillë është ngritur nga mbrojtja, nuk e përjashton vendimin gjyqësor nga Konventa, nëse kjo çështje nuk ka qenë objekt i procedimit.
  3. Kjo Konventë nuk zbatohet në rastin e arbitrazhit dhe procedimeve përkatëse.
  4. Vendimi gjyqësor nuk përjashtohet nga fusha e veprimit të kësaj Konvente për faktin e thjeshtë se shteti, ku përfshihet qeveria, agjencia qeveritare ose çdo person që vepron për shtetin, ka qenë palë në procedim.
  5. Asgjë në këtë Konventë nuk prek privilegjet dhe imunitetet e shteteve ose organizatave ndërkombëtare, në lidhje me to dhe pronën e tyre.

Neni 3 *Përkufizimet*

1. Në këtë Konventë:
  - (a) “i paditur” do të thotë person ndaj të cilit është paraqitur padi ose kundërpadi në shtetin e origjinës;
  - (b) “vendim gjyqësor” do të thotë çdo vendim i gjykimit në themel, të dhënë nga gjykata, pa marrë parasysh emërtimin e vendimit, përfshirë një dekret apo një urdhër, dhe përcaktimi i kostove ose i shpenzimeve të procedurës nga gjykata (përfshirë zyrtari i gjykatës), me kusht që përcaktimi të ketë të bëjë me vendimin e gjykimit në themel, i cili mund të njihet ose zbatohet sipas kësaj Konvente. Masa e përkohshme e mbrojtjes nuk është vendim gjyqësor.
2. Subjekti juridik ose personi i ndryshëm nga personi fizik konsiderohet se është banor me vendqëndrim të rregullt në një shtet:
  - (a) ku ka selinë ligjore;
  - (b) sipas ligjit të të cilit është themeluar ose formuar;
  - (c) ku ka administratën qendrore; ose
  - (d) ku ka vendin kryesor të ushtrimit të aktivitetit.

KAPITULLI II - NJOHJA DHE ZBATIMI

Neni 4

Dispozita të përgjithshme

1. Vendimi gjyqësor i dhënë nga gjykata e një Shteti Kontraktues (shteti i origjinës) njihet dhe zbatohet në Shtetin Kontraktues tjetër (Shteti i kërkuar) në përputhje me dispozitat e këtij Kapitulli. Njohja ose zbatimi mund të refuzohet vetëm për arsyet e bazuara, të specifikuara në këtë Konventë.
2. Në Shtetin e kërkuar nuk bëhet rishikimi i vendimit gjyqësor për gjykimin në themel. Mund të bëhet vetëm një vlerësim i nevojshëm për zbatimin e kësaj Konvente.
3. Vendimi gjyqësor njihet vetëm nëse ai ka hyrë në fuqi në shtetin e origjinës dhe zbatohet vetëm nëse ai është i zbatueshëm në shtetin e origjinës.
4. Njohja ose zbatimi mund të shtyhet ose të refuzohet nëse vendimi gjyqësor i përmendur në paragrafin 3, është objekt rishikimi në shtetin e origjinës, ose nëse nuk ka skaduar afati kohor për të kërkuar rishikim të zakonshëm. Refuzimi nuk parandalon paraqitjen e një kërkesë tjetër për njohjen ose zbatimin e vendimit gjyqësor.

Neni 5

Bazat për njohje dhe zbatim

1. Vendimi gjyqësor është i përshtatshëm për njohje dhe zbatim nëse plotësohet një nga kushtet, si më poshtë:
  - (a) personi ndaj të cilit kërkohet njohja ose zbatimi ishte banor me vendqëndrim të rregullt në shtetin e origjinës, në kohën, kur ai person u bë palë në procedurë në gjykatën e origjinës;
  - (b) personi fizik ndaj të cilit kërkohet njohja ose zbatimi kishte vendin kryesor të ushtrimit të aktivitetit në shtetin e origjinës, në kohën kur personi u bë palë në procedurë në gjykatën e origjinës dhe padia, mbi të cilën bazohet vendimi gjyqësor, lindi si pasojë e aktiviteve të këtij biznesi;
  - (c) personi ndaj të cilit kërkohet njohja ose zbatimi është personi që e ka paraqitur padinë, të ndryshme nga kundërpadia, mbi të cilën bazohet vendimi gjyqësor;
  - (d) i padituri zotëronte një degë, agjenci ose ndërmarrje tjetër pa personalitet juridik të veçantë, në shtetin e origjinës, në kohën kur personi u bë palë në procedurë në gjykatën e origjinës, dhe padia mbi të cilën bazohet vendimi gjyqësor lindi si pasojë e aktiviteve të asaj dege, agjencie ose ndërmarrjeje;
  - (e) i padituri kishte dhënë pëlqimin shprehimisht për juridiksionin e gjykatës së origjinës, gjatë procedurës në të cilën u dha vendimi gjyqësor;
  - (f) i padituri kishte argumentuar çështjen në themel para gjykatës së origjinës, pa kontestuar juridiksionin, brenda afatit të parashikuar me ligj në shtetin e origjinës, përveç nëse është e qartë se kundërshtimi i juridiksionit ose i ushtrimit të juridiksionit nuk do të kishte funksionuar sipas atij ligji;

- (g) vendimi gjyqësor shprehet për një detyrim kontraktues dhe u dha nga gjykata e shtetit në të cilën ndodhi, ose do të duhej të kishte ndodhur, përmbushja e këtij detyrimi, në përputhje me:
  - (i) marrëveshjen mes palëve; ose
  - (ii) ligjin e zbatueshëm për kontratën, në mungesë të marrëveshjes për vendin e zbatimit të tij,
 me përjashtim të rastit kur aktivitetet e të paditurit në lidhje me transaksionin, nuk përbënin në mënyrë të qartë një lidhje të qëllimshme dhe thelbësore me atë shtet;
- (h) vendimi gjyqësor shprehet për kontratën e qirasë së pronës së paluajtshme (qiramarrjen) dhe u dha nga gjykata e shtetit në të cilin ndodhet prona;
- (i) vendimi gjyqësor shprehet kundër të paditurit për detyrimin kontraktor, të garantuar nga e drejta e përdorimit, *in rem*, të një prone të paluajtshme të marrë me qira nga i padituri, që ndodhet në shtetin e origjinës, nëse padia lidhur me kontratën është paraqitur së bashku me padinë ndaj të njëjtit të paditur në lidhje me atë të drejtë përdorimi, *in rem*;
- (j) vendimi gjyqësor shprehet për detyrimin jokontraktor që lind nga vdekja, dëmtimi fizik, dëmi ose humbja e pasurisë së patundshme, si dhe nga veprimi ose mosveprimi që shkaktoi drejtpërdrejt këtë lloj dëmi për shtetin e origjinës, pavarësisht se ku ka ndodhur ai dëm;
- (k) vendimi gjyqësor ka të bëjë me vlefshmërinë, ndërtimin, efektet, administrimin ose variacionet e instrumentit të trustit, të krijuar vullnetarisht dhe të dëshmuar me shkrim, dhe –
  - (i) në kohën e fillimit të procedurës, shteti i origjinës ishte përcaktuar në instrumentin e trustit si shteti, në gjykatat e të cilit do të zgjidheshin mosmarrëveshjet në lidhje me çështje të tilla; ose
  - (ii) në kohën e fillimit të procedurës, shteti i origjinës ishte përcaktuar shprehimisht ose në mënyrë të nënkuptuar në instrumentin e trustit si shteti në të cilin ndodhet vendi kryesor i administrimit të trustit.

Ky nën-paragraf zbatohet vetëm për vendimet gjyqësore që kanë të bëjnë me aspektet e brendshme të një trusti mes personave, që janë ose ishin të inkuadruar brenda marrëdhënieve të trustit;

- (l) vendimi gjyqësor shprehet për kundërpadinë:
  - (i) në masën që ishte në favor të kundërpaditësit, me kushtin që kundërpadia të paraqitej për të njëjtin transaksion ose të njëjtën ngjarje si edhe padia; ose
  - (ii) në masën që ishte kundër kundërpaditësit, me përjashtim të rastit kur ligji i shtetit të origjinës kërkonte që kundërpadia të paraqitej për të shmangur prekluzivitetin;
- (m) vendimi gjyqësor u dha nga gjykata e përcaktuar në një marrëveshje të lidhur ose të dokumentuar me shkrim ose me anë të ndonjë mjete tjetër të komunikimit, që e bën informacionin të arritshëm në mënyrë që të jetë i përdorshëm për referim të mëvonshëm, të ndryshme nga një marrëveshje ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës.
Për qëllimet e këtij nën-paragrafi, “marrëveshje ekskluzive për zgjedhjen e gjykatës” do të thotë një marrëveshje e lidhur nga dy a më shumë palë, që përcakton, me qëllim zgjidhjen e mosmarrëveshjeve që kanë lindur ose që mund të lindin në lidhje me një marrëdhënie të veçantë juridike, gjykatat e një shteti ose një a më shumë gjykata specifike të një shteti, duke përjashtuar juridiksionin e gjykatave të tjera.

2. Nëse kërkohet njohja ose zbatimi ndaj një personi fizik që vepron kryesisht për qëllime personale, familjare ose shtëpiake (pra, konsumator) për çështje që lidhen me një kontratë shit-blerje, ose ndaj një punonjësi për çështje që lidhen me kontratën e tij të punës –

- (a) paragrafi 1(e) zbatohet vetëm nëse palët kanë shprehur pëlqimin e tyre, me gojë ose me shkrim, pranë gjykatës;
  - (b) pikat (f), (g) dhe (m) të paragrafit 1 nuk zbatohen.
3. Paragrafi 1 nuk zbatohet për vendimin gjyqësor që shprehet për kontratën e qirasë së banimit në pronë të paluajtshme (qiramarrjen) ose shprehet për regjistrimin e pronës së paluajtshme. Vendimi gjyqësor i tillë është i pranueshëm për njohjen dhe zbatimin vetëm nëse është dhënë nga gjykata e shtetit ku ndodhet prona.

Neni 6

Baza ekskluzive për njohjen dhe zbatimin

Pavarësisht nga neni 5, vendimi gjyqësor që shprehet për të drejtat e përdorimit, *in rem* të pronës së paluajtshme njihet dhe zbatohet nëse dhe vetëm kur prona ndodhet në shtetin e origjinës.

Neni 7

Refuzimi i njohjes dhe zbatimit

1. Njohja ose zbatimi mund të refuzohet nëse –
- (a) dokumenti me të cilin u fillua procedura, ose një dokument ekuivalent, përfshirë kërkesë-padinë që jep elementet thelbësore të padisë –
    - (i) nuk i është bërë e ditur të paditurit përmes njoftimit në kohë të mjaftueshme dhe në mënyrën që do t'ia mundësonte palës së paditur që të merrte masa për mbrojtje, përveç nëse i padituri është paraqitur në gjykatë dhe ka dhënë argumentet e veta pa kontestuar njoftimin në gjykatën e origjinës, me kushtin që ligji i shtetit të origjinës ka lejuar që njoftimi të kundërshtohet; ose
    - (ii) i është bërë e ditur të paditurit përmes njoftimit në Shtetin e kërkuar në formën që nuk përputhet me parimet themelore të Shtetit të kërkuar sa i takon dorëzimit të dokumenteve;
  - (b) vendimi gjyqësor u mor me mashtrim;
  - (c) njohja ose zbatimi është dukshëm në mospërputhje me politikën publike të Shtetit të kërkuar, përfshirë situatat kur procedurat specifike që çuan te vendimi gjyqësor, ishin në mospërputhje me parimet themelore të korrektësisë procedurale të atij shteti, si dhe me situata që kanë të bëjnë me cenimet e sigurisë ose sovranitetit të tij;
  - (d) procedurat në gjykatën e origjinës ishin në kundërshtim me marrëveshjen, ose përcaktimin e bërë në instrumentin e trustit, sipas të cilit vendimi për mosmarrëveshjen në fjalë do të merrej nga një gjykatë të një shteti të ndryshëm nga shteti i origjinës;
  - (e) vendimi gjyqësor është në mospërputhje me vendimin gjyqësor të dhënë nga gjykata e Shtetit të kërkuar në mosmarrëveshjen mes të njëjtave palë; ose
  - (f) vendimi gjyqësor është në mospërputhje me vendimin gjyqësor të mëparshëm të dhënë nga gjykata e një shteti tjetër mes të njëjtave palë, për të njëjtën çështje lëndore, me kushtin që vendimi gjyqësor i mëparshëm plotëson kushtet e nevojshme për njohjen e tij në Shtetin e kërkuar.
2. Njohja ose zbatimi mund të shtyhet ose të refuzohet nëse procedurat mes të njëjtave palë, për të njëjtën çështje lëndore, janë në pritje për shqyrtim para një gjykate të Shtetit të kërkuar, kur:
- (a) gjykata e Shtetit të kërkuar e kishte marrë juridiksionin para gjykatës së origjinës; dhe
  - (b) ekziston një lidhje e ngushtë mes mosmarrëveshjes dhe Shtetit të kërkuar.

Refuzimi sipas këtij paragrafi nuk parandalon paraqitjen e mëvonshme të kërkesës për njohjen ose zbatimin e vendimit gjyqësor.

Neni 8 *Çështje paraprake*

1. Vendimi për çështje paraprake nuk njihet ose nuk zbatohet sipas kësaj Konvente nëse vendimi lidhet me një çështje për të cilën kjo Konventë nuk zbatohet, ose me një çështje të përmendur në nenin 6, për të cilën vendosi një gjykatë e një shteti të ndryshëm nga shteti i përmendur në atë nen.
2. Njohja ose zbatimi i një vendimi gjyqësor mund të refuzohet nëse, dhe deri në masën që, vendimi gjyqësor është bazuar në një vendim lidhur me një çështje për të cilën kjo Konventë nuk zbatohet, ose lidhur me një çështje, që përmendet në nenin 6, për të cilën vendosi/ka vendosur një gjykatë e një shteti të ndryshëm nga shteti i përmendur në atë nen.

Neni 9 *Veçimi*

Njohja ose zbatimi i pjesës së vendimit gjyqësor që mund të veçohet, miratohet kur bëhet kërkesë për njohjen ose zbatimin e asaj pjese, ose kur vetëm një pjesë e vendimit gjyqësor mund të njihet ose të zbatohet sipas kësaj Konvente.

Neni 10 *Dëmshpërblimi*

1. Njohja ose zbatimi i një vendimi gjyqësor mund të refuzohet nëse, dhe deri në masën që, vendimi gjyqësor cakton dëmshpërblimin, përfshirë dëmshpërblimin me vlerë më të madhe se dëmi i shkaktuar, i cili ka karakter ndëshkues, që nuk e kompenson palën për humbjen ose dëmin e pësuar në të vërtetë.
2. Gjykata, të cilës i është drejtuar pala, merr parasysh nëse, dhe deri në çfarë mase, dëmshpërblimi i caktuar nga gjykata e origjinës, shërben për të mbuluar kostot dhe shpenzimet në lidhje me procedurat.

Neni 11 *Marrëveshjet me ndërmjetësim (transactions judiciaires)*

Marrëveshjet me ndërmjetësim (*transactions judiciaires*) që i ka miratuar gjykata e Shtetit Kontraktues, ose të cilat janë lidhur gjatë zhvillimit të procedurës para gjykatës së Shtetit Kontraktues, dhe që janë të zbatueshme në të njëjtën mënyrë si vendimi gjyqësor në shtetin e origjinës, zbatohen sipas kësaj Konvente, në të njëjtën mënyrë si vendimi gjyqësor.

Neni 12
Dokumentet që duhet të paraqiten

1. Pala që kërkon njohje ose që paraqet kërkesë për zbatim, paraqet dokumentet e mëposhtme:
  - (a) kopje të plotë dhe të noterizuar të vendimit gjyqësor;
  - (b) nëse vendimi gjyqësor është dhënë në mungesë, origjinali ose kopje e noterizuar e dokumentit, që përcakton se dokumenti me të cilin ka filluar procedura, ose dokumenti i njëvlershëm, i është bërë i ditur përmes njoftimit palës që nuk ka qenë e pranishme në gjykim;
  - (c) çdo dokument i nevojshëm për të vërtetuar se vendimi gjyqësor ka hyrë në fuqi ose, në rastet kur gjen zbatim, është i zbatueshëm në shtetin e origjinës;
  - (d) në rastin e përmendur në nenin 11, vërtetimi i gjykatës (lëshuar dhe nga një zyrtar) së shtetit të origjinës ku deklarohet se marrëveshja me ndërmjetësim, ose një pjesë e saj, është e zbatueshme në të njëjtën mënyrë si vendimi gjyqësor në shtetin e origjinës.
2. Nëse kushtet e vendimit gjyqësor nuk lejojnë që gjykata, së cilës i është drejtuar pala, të verifikojë nëse janë përmbushur kushtet e këtij Kapitulli, ajo gjykatë mund të kërkojë çdo dokument të nevojshëm.
3. Kërkesa për njohjen ose zbatimin mund të shoqërohet me dokumentin që ka të bëjë me vendimin gjyqësor, të nxjerrë nga gjykata (lëshuar dhe nga një zyrtar) e shtetit të origjinës, në formën e rekomanduar dhe të botuar nga Konferenca e Hagës për të Drejtën Ndërkombëtare Private.
4. Nëse dokumentet e përmendura në këtë nen nuk janë në një gjuhë zyrtare të Shtetit të kërkuar, ato shoqërohen me përkthimin e noterizuar në një gjuhë zyrtare, përveç rasteve kur parashikohet ndryshe në ligjin e Shtetit të kërkuar.

Neni 13
Procedura

1. Procedura për njohjen, deklarimin e zbatueshmërisë ose regjistrimin për zbatim, dhe zbatimin e vendimit gjyqësor rregullohet nga ligji i Shtetit të kërkuar, përveç rasteve kur në këtë Konventë parashikohet ndryshe. Gjykata e Shtetit të kërkuar vepron me shpejtësi.
2. Gjykata e Shtetit të kërkuar nuk e refuzon njohjen ose zbatimin e vendimit gjyqësor sipas kësaj Konvente, me arsyetimin se njohja ose zbatimi do të duhet të kërkohet në një shtet tjetër.

Neni 14
Kostot e procedurës

1. Asnjë garanci, obligacion ose depozitë, sido që të përshkruhet, nuk kërkohet nga një palë që aplikon në një Shtet Kontraktues për zbatimin e vendimit gjyqësor, të dhënë nga gjykata e një Shteti tjetër Kontraktues me arsyetimin e vetëm se pala e tillë është shtetase e huaj, ose nuk është me vendbanim ose me vendqëndrim në shtetin në të cilin kërkohet zbatimi.
2. Urdhri për pagesën e kostove ose shpenzimeve të procedurës, i lëshuar në Shtetin Kontraktues ndaj çdo personi të përjashtuar nga kërkesat për garancinë, dorëzaninë ose depozitën, në bazë të paragrafit 1 ose në bazë të ligjit të shtetit ku janë filluar procedurat, bëhet i zbatueshëm në

çdo Shtet Kontraktues tjetër, me paraqitjen e kërkesës nga personi që ka të drejtë të përfitojë nga urdhri.

3. Shteti mund të deklarojë se nuk e zbaton paragrafin 1 ose të përcaktojë përmes një deklarimi se cila nga gjykatat e tij nuk e zbaton paragrafin 1.

Neni 15

Njohja dhe zbatimi sipas ligjit të brendshëm

Në varësi të nenit 6, kjo Konventë nuk parandalon njohjen ose zbatimin e vendimeve gjyqësore sipas ligjit të brendshëm.

KAPITULLI III – KLAUZOLA TË PËRGJITHSHME

Neni 16

Dispozita kalimtare

Kjo Konventë zbatohet për njohjen dhe zbatimin e vendimeve gjyqësore nëse, në kohën kur filluan procedurat në shtetin e origjinës, Konventa kishte hyrë në fuqi mes atij shteti dhe Shtetit të kërkuar.

Neni 17

Deklarimet që kufizojnë njohjen dhe zbatimin

Një shtet mund të deklarojë se gjykatat e tij mund të refuzojnë të njohin ose të zbatojnë një vendim gjyqësor, të dhënë nga një gjykatë e një Shteti Kontraktues tjetër, nëse palët kanë qenë me vendqëndrim të rregullt në Shtetin e kërkuar, dhe marrëdhëniet e palëve dhe të gjithë elementet e tjera të rëndësishme për mosmarrëveshjen, të ndryshme nga vendndodhja e gjykatës së origjinës, kanë qenë të lidhura vetëm me Shtetin e kërkuar.

Neni 18

Deklarimet lidhur me çështje specifike

1. Kur një shtet ka interes të fortë për të mos e zbatuar këtë Konventë për një çështje specifike, ai shtet mund të deklarojë se nuk do ta zbatojë Konventën për atë çështje. Shteti që bën një deklaram të tillë siguron që deklarimi nuk është më i gjerë sesa është e nevojshme dhe që çështja specifike e përjashtuar, është përkufizuar qartë dhe me përpikëri.
2. Në lidhje me atë çështje, Konventa nuk aplikohet:
  - (a) në Shtetin Kontraktues që ka bërë deklaramin;
  - (b) në Shtetet Kontraktuese të tjera, ku kërkohet njohja ose zbatimi i vendimit gjyqësor, të dhënë nga një gjykatë e një Shteti Kontraktues që ka bërë deklaramin.

Neni 19

Deklarimet në lidhje me vendimet gjyqësore që i përkasin shtetit

1. Një shtet mund të deklarojë se nuk e zbaton këtë Konventë për vendimet gjyqësore që lindin nga procedurat në të cilat është palë cilado nga palët e mëposhtme:
  - (a) ai shtet, ose personi fizik që vepron për atë shtet; ose
  - (b) një agjenci qeveritare e atij shteti, ose një person fizik që vepron për një agjenci të tillë qeveritare.

Shteti që bën një deklaram të tillë siguron që deklarimi nuk është më i gjerë sesa është e nevojshme dhe që përjashtimi nga fusha e veprimit është përkufizuar qartë dhe me përpikëri. Deklarimi nuk bën dallimin midis vendimeve gjyqësore kur shteti, një agjenci qeveritare e atij shteti ose një person fizik që vepron për cilindo prej tyre, është i paditur ose paditës në procedurat para gjykatës së origjinës.

2. Njohja ose zbatimi i një vendimi gjyqësor, të dhënë nga një gjykatë e një shteti që ka bërë deklaramin, në pajtim me paragrafin 1, mund të refuzohet nëse vendimi gjyqësor ka lindur si pasojë e procedurave në të cilat është palë qoftë shteti që ka bërë deklaramin, ose Shteti i kërkuar, një nga agjencitë e tyre qeveritare ose një person fizik që vepron për cilindo prej tyre, në të njëjtën masë, siç specifikohet në deklaram.

Neni 20

Interpretimi i unifikuar

Në interpretimin e kësaj Konvente i kushtohet vëmendje karakterit të saj ndërkombëtar dhe nevojës për të nxitur unifikimin në zbatimin e saj.

Neni 21

Rishikimi i funksionimit të Konventës

Sekretari i Përgjithshëm i Konferencës së Hagës për të Drejtën Ndërkombëtare Private organizon rishikimin në intervale të rregullta të funksionimit të kësaj Konvente, përfshirë çdo deklaram, dhe i raporton Këshillit për Çështjet e Përgjithshme dhe Politikat.

Neni 22

Sistemet ligjore të paunifikuara

1. Në lidhje me Shtetin Kontraktues në të cilin zbatohen dy ose më shumë sisteme ligjore në njësi të ndryshme territoriale lidhur me çdo çështje që trajtohet në këtë Konventë:
  - (a) çdo referim ndaj ligjit ose procedurës së një shteti interpretohet se i referohet, kur është e përshtatshme, ligjit ose procedurës në fuqi, në njësinë territoriale përkatëse;
  - (b) çdo referim ndaj gjykatës ose gjykatave të një shteti interpretohet se i referohet, kur është e përshtatshme, gjykatës ose gjykatave në njësinë territoriale përkatëse;
  - (c) çdo referim ndaj lidhjes me një shtet interpretohet se i referohet, kur është e përshtatshme, lidhjes me njësinë territoriale përkatëse;

- (d) çdo referim ndaj një faktor të lidhjes në raport me një shtet interpretohet se i referohet, kur është e përshtatshme, atij faktori të lidhjes në raport me njësinë territoriale përkatëse.
2. Pavarësisht nga paragrafi 1, një Shtet Kontraktues me dy ose më shumë njësi territoriale, në të cilat aplikohen sisteme të ndryshme ligjore, nuk është i detyruar ta zbatojë këtë Konventë për situatat që kanë të bëjnë vetëm me këto njësi territoriale të ndryshme.
  3. Gjykata në një njësi territoriale të një Shteti Kontraktues me dy ose më shumë njësi territoriale, në të cilat zbatohen sisteme të ndryshme ligjore, nuk është e detyruar të njohë ose të zbatojë vendimin gjyqësor të një Shteti Kontraktues tjetër vetëm për arsye se vendimi gjyqësor është njohur ose zbatuar në njësinë tjetër territoriale të të njëjtit Shtet Kontraktues sipas kësaj Konvente.
  4. Ky nen nuk zbatohet për Organizatat Rajonale të Integritit Ekonomik.

Neni 23

Marrëdhënia me instrumentet e tjera ndërkombëtare

1. Kjo Konventë interpretohet aq sa është e mundur në mënyrë që të jetë në përputhje me traktatet e tjera në fuqi për Shtetet Kontraktuese, pavarësisht nëse janë lidhur përpara ose pas kësaj Konvente.
2. Kjo Konventë nuk ndikon në zbatimin nga ana e një Shteti Kontraktues të një traktati që është lidhur përpara kësaj Konvente.
3. Kjo Konventë nuk ndikon në zbatimin nga ana e një Shteti Kontraktues të një traktati që është lidhur pas kësaj Konvente në lidhje me njohjen ose zbatimin e vendimit gjyqësor, të dhënë nga një gjykatë e një Shteti Kontraktues që është gjithashtu palë e atij traktati. Asgjë në traktatin tjetër nuk ndikon në detyrimet, sipas nenit 6, ndaj Shteteve Kontraktuese që nuk janë palë të atij traktati.
4. Kjo Konventë nuk ndikon në zbatimin e rregullave të Organizatës Rajonale të Integritit Ekonomik, që është palë e kësaj Konvente për sa i përket njohjes ose zbatimit të një vendimi gjyqësor, të dhënë nga një gjykatë e një Shteti Kontraktues që është gjithashtu shtet anëtar i Organizatës Rajonale të Integritit Ekonomik kur:
  - (a) rregullat u janë miratuar përpara nënshkrimit të kësaj Konvente; ose
  - (b) rregullat u janë miratuar pas nënshkrimit të kësaj Konvente, në masën që ato nuk ndikojnë në detyrimet, sipas nenit 6, ndaj Shteteve Kontraktuese që nuk janë shtete anëtare të Organizatës Rajonale të Integritit Ekonomik.

KAPITULLI IV - KLAUZOLAT PËRFUNDIMTARE

Neni 24

Nënshkrimi, ratifikimi, pranimi, miratimi ose aderimi

1. Kjo Konventë është e hapur për nënshkrim nga të gjitha shtetet.

2. Kjo Konventë është subjekt i ratifikimit, pranimit ose miratimit nga shtetet nënshkruese.
3. Kjo Konventë është e hapur për aderim nga të gjitha shtetet.
4. Instrumentet e ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit depozitohen pranë Ministrisë së Punëve të Jashtme të Mbretërisë së Vendeve të Ulëta, që është Depozitari i Konventës.

Neni 25

Deklarimet në lidhje me sistemet ligjore të paunifikuara

1. Nëse një shtet ka dy ose më shumë njësi territoriale, në të cilat zbatohen sisteme të ndryshme ligjore në lidhje me çështjet e trajtuara në këtë Konventë, ai mund të deklarojë se fusha e veprimit të Konventës shtrihet në të gjitha njësitë e tij territoriale, ose vetëm në një a më shumë prej tyre. Një deklaram i tillë thekson shprehimisht njësitë territoriale në të cilat zbatohet Konventa.
2. Nëse një shtet nuk bën asnjë deklaram sipas këtij neni, fusha e veprimit të Konventës shtrihet në të gjitha njësitë territoriale të atij shteti.
3. Ky nen nuk zbatohet për organizatat rajonale të integritit ekonomik.

Neni 26

Organizatat Rajonale të Integritit Ekonomik

1. Organizata Rajonale e Integritit Ekonomik, e cila përbëhet vetëm nga shtete sovrane dhe ka kompetencë mbi disa ose mbi të gjitha çështjet e rregulluara me këtë Konventë, mund të nënshkruajë, pranojë, miratojë ose aderojë në këtë Konventë. Në këtë rast, Organizata Rajonale e Integritit Ekonomik ka të drejtat dhe detyrimet e një Shteti Kontraktues, në masën që Organizata ka kompetencë mbi çështjet e rregulluara me këtë Konventë.
2. Në momentin e nënshkrimit, pranimit, miratimit ose aderimit, Organizata Rajonale e Integritit Ekonomik njofton me shkrim Depozitarin për çështjet që rregullohen me këtë Konventë në lidhje me kompetencat që shtetet anëtare i kanë transferuar kësaj Organizate. Organizata njofton menjëherë me shkrim Depozitarin, për çdo ndryshim në kompetencat e saj, siç specifikohet në njoftimin më të fundit, të dhënë sipas këtij paragrafi.
3. Për qëllimet e hyrjes në fuqi të kësaj Konvente, çdo instrument i depozituar nga një organizatë rajonale e integritit ekonomik nuk llogaritet nëse Organizata Rajonale e Integritit Ekonomik nuk deklaron në përputhje me nenin 27(1) se shtetet anëtare të saj nuk do të jenë palë në këtë Konventë.
4. Çdo referim ndaj një "Shteti Kontraktues" ose "Shteti" në këtë Konventë zbatohet në mënyrë të barabartë, kur është e përshtatshme, për Organizatën Rajonale të Integritit Ekonomik.

Neni 27

Organizata Rajonale e Integrimit Ekonomik si palë kontraktuese pa shtetet anëtare të saj

1. Në momentin e nënshkrimit, pranimit, miratimit ose aderimit, një organizatë rajonale e integrimit ekonomik mund të deklarojë se ushtron kompetencën mbi të gjitha çështjet e rregulluara me këtë Konventë dhe se shtetet anëtare të saj nuk do të jenë palë në këtë Konventë, por do të kenë detyrime si pasojë e nënshkrimit, pranimit, miratimit ose aderimit të Organizatës.
2. Në rast të deklarimit të bërë nga një organizatë rajonale e integrimit ekonomik në përputhje me paragrafin 1, çdo referim ndaj një "Shteti Kontraktues" ose një "Shteti" në këtë Konventë zbatohet në mënyrë të barabartë, kur është e përshtatshme, për shtetet anëtare të Organizatës.

Neni 28

Hyrja në fuqi

1. Kjo Konventë hyn në fuqi në ditën e parë të muajit, në përfundim të periudhës gjatë së cilës mund të jetë bërë njoftimi, në përputhje me nenin 29(2) që ka të bëjë me shtetin e dytë që ka depozituar instrumentin e tij të ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit, të përmendur në nenin 24.
2. Pas kësaj kjo Konventë hyn në fuqi:
  - (a) për çdo shtet që në vijim do të ratifikojë, pranojë, miratojë ose aderojë në të, në ditën e parë të muajit në përfundim të periudhës gjatë së cilës mund të bëhen njoftimet, në përputhje me nenin 29(2) që ka të bëjë me atë shtet;
  - (b) për njësinë territoriale në të cilën është shtrirë fusha e veprimit të kësaj Konvente, në përputhje me nenin 25, pasi Konventa të ketë hyrë në fuqi për shtetin që bën deklarinim, në ditën e parë të muajit në përfundim të tre muajve, pas njoftimit të deklarimit të referuar në atë nen.

Neni 29

Vendosja e marrëdhënieve në përputhje me Konventën

1. Kjo Konventë do jetë e zbatueshme nga të dy Shtetet Kontraktuese përveç rasteve kur njëri prej tyre ka njoftuar Depozitarin në lidhje me shtetin tjetrin, në përputhje me paragrafin 2 ose 3 Në mungesë të një njoftimi të tillë, Konventa ka efekt mes dy Shteteve Kontraktuese nga dita e parë e muajit, në përfundim të periudhës gjatë së cilës mund të bëhen njoftimet.
2. Një shtet kontraktues mund të njoftojë Depozitarin, brenda 12 muajve nga data e njoftimit nga Depozitari, që përmendet në nenin 32(a), se ratifikimi, pranimi, miratimi ose aderimi i një shteti tjetër nuk ka efekt për vendosjen e marrëdhënieve mes të dy shteteve në përputhje me këtë Konventë.
3. Një shtet mund të njoftojë Depozitarin, me depozitimin e instrumentit të tij në përputhje me nenin 24(4), se ratifikimi, pranimi, miratimi ose aderimi i tij nuk ka efekt për vendosjen e marrëdhënieve me një Shtet Kontraktues në përputhje me këtë Konventë.
4. Një Shtet Kontraktues mund të tërheqë në çdo kohë njoftimin që ka bërë sipas paragrafit 2 ose 3. Një tërheqje e tillë hyn në fuqi në ditën e parë të muajit, në përfundim të tre muajve nga data e njoftimit.

Neni 30
Deklarimet

1. Deklarimet e përmendura në nenet 14, 17, 18, 19 dhe 25 mund të bëhen me nënshkrimin, ratifikimin, pranimin, miratimin ose aderimin, ose në çdo kohë pas kësaj, dhe mund të modifikohen ose të tërhiqen në çdo kohë.
2. Deklarimet, modifikimet dhe tërheqjet i njoftohen Depozitarit.
3. Deklarimi i bërë në kohën e nënshkrimit, ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit hyn në fuqi njëkohësisht me hyrjen në fuqi të kësaj Konvente për shtetin në fjalë.
4. Deklarimi i bërë në një kohë të mëvonshme, dhe çdo modifikim ose tërheqje e deklaramit, hyn në fuqi në ditën e parë të muajit, në përfundim të tre muajve, pas datës në të cilën njoftimi pranohet nga Depozitari.
5. Deklarimi i bërë në një kohë të mëvonshme, dhe çdo modifikim ose tërheqje e deklaramit, nuk zbatohen për vendime gjyqësore që rezultojnë nga procedura, që tashmë kanë filluar pranë gjykatës së origjinës, kur deklarata hyn në fuqi.

Neni 31
Denoncimi

1. Një shteti kontraktues i kësaj Konvente mund ta denoncojë atë përmes njoftimit me shkrim, drejtuar Depozitarit. Denoncimi mund të kufizohet në njësi të caktuara territoriale të një sistemi ligjor të paunifikuar, për të cilin zbatohet kjo Konventë.
2. Denoncimi hyn në fuqi në ditën e parë të muajit, në përfundim të 12 muajve, pas datës në të cilën njoftimi merret nga Depozitari. Kur në njoftim specifikohet një periudhë më e gjatë derisa denoncimi të hyjë në fuqi, denoncimi hyn në fuqi në përfundim të kësaj periudhe, pas datës në të cilën njoftimi merret nga Depozitari.

Neni 32
Njoftimet nga Depozitari

Depozitari njofton Anëtarët e Konferencës së Hagës për të Drejtën Ndërkombëtare Private, shtetet tjera dhe organizatat rajonale të integritit ekonomik që kanë nënshkruar, ratifikuar, pranuar, miratuar ose aderuar në këtë Konventë në përputhje me nenet 24, 26 dhe 27 për sa më poshtë:

- (a) nënshkrimet, ratifikimet, pranimet, miratimet dhe aderimet e përmendura në nenet 24, 26 dhe 27;
- (b) datën në të cilën kjo Konventë hyn në fuqi sipas nenit 28;
- (c) njoftimet, deklaramet, modifikimet dhe tërheqjet e përmendura në nenet 26, 27, 29 dhe 30; dhe
- (d) denoncimet e përmendura në nenin 31.

Duke dëshmuar si më sipër, personat e autorizuar në mënyrë të rregullt, e nënshkruan këtë Konventë.

Hartuar në Hagë, më 2 korrik 2019, në gjuhën angleze dhe frënge, ku të dy tekstet janë njëlloj autentike, në një kopje të vetme, e cila depozitohet në arkivat e Qeverisë së Mbretërisë së Vendeve të Ulëta, që i dërgon nëpërmjet kanaleve diplomatike një kopje të noterizuar secilit anëtar të Konferencës së Hagës për të Drejtën Ndërkombëtare Private, në kohën e Sesionit të 22-të dhe secilit shtet tjetër që ka marrë pjesë në atë Sesion.